Ніва

ОРГАН ГАЛОЎНАГА ПРАЎЛЕННЯ БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

№ 17 (269) | ГОД VI | БЕЛАСТОК 23 КРАСАВІКА 1961 ГОДА | ЦАНА 60 ГР.

УСЕАГУЛЬНАЯ ПАДТРЫМКА ПРАГРАМЫ ФРОНТА АДЗІНСТВА НАРОДА

16 красавіка, у 6 гадзін раніцы, адкрыліся памяшканні амаль 18 тысяч акруговых выбарчых камісій на тэрыторыі краіны. Пачаўся палітычны акт самай вялікай вагі — выбары ў Сейм і рады нарадовыя. На ўпрыгожаных вуліцах гарадоў, на вясковых дарогах, уквечаных першай зелянінай, з'явіліся ўжо перад 6-тай гадзінай групкі выбаршчыкаў. Гэта тыя, што пастанавілі галасаваць неадкладна пасля адкрыцця выбарчых памяшканняў, што першымі жадалі выказаць сваю падтрымку для выбарчай праграмы ФАН — праграмы цэлага народа.

Урачыста прашлі выбары на Беласточчыне. Шмат акругаў, па жаданні выбаршчыкаў, адчынена ўжо а 5 гадзіне раніцы. Але выбаршчыкі прыходзілі яшчэ раней. Максім Стоцкі і Цімох Харкевіч з Лукі ў Гайнаўскім павеце прышлі да свайго выбарчага ўчастка ўжо а 2-гай гадзіне ночы. Яны жадалі быць абавязкова першымі сярод галасуючых. Свой патрыятычны абавязак шмат жыхароў выканала дэманстрацыйна — ідучы на выбары цэлай грамадай. Між іншымі так зрабілі жыхары вёсак Махнатае і Альхоўка ў Гайнаўскім павеце. Жыхары іншай гайнаўскай вёскі, Тарнопаля, прыехалі да выбарчага ўчастка з аркестрам, з транспарантамі і на святочна ўпрыгожаных фурманках.

Трэба тут адзначыць, што найбольшую актыўнасць у Беластоцкім ваяводстве праявілі жыхары Гайнаўскага павета, дзе ўдзел у выбарах прынялі 98,7 працэнтаў выбаршчыкаў; другое месца ў ваяводстве заняў Беластоцкі павет, у якім галасавала 98, 2 працэнтаў выбаршчыкаў.

Першай на Беласточчыне прагаласавала вёска Мастаўляны ў Беластоцкім павеце, дзе ўжо да 8-ай гадзіны раніцы ўсе выбаршчыкі споўнілі свой патрыятычны абавязак.

Ад самай раніцы на выбарчых участках наглядалася вялікая актыўнасць выбаршчыкаў, аднак найбольш галасавала ў гадзінах пасляабедзенных. Галасуючы за спіскі кандыдатаў Фронта адзінства народа, выбаршчыкі выказвалі свой давер народнай уладзе і зразуменне для палітыкі нашай дзяржавы.

Паддік сумлення

БАЛАНС ГОДА ВОПЫТАЎ

Апярэджваючы факты, можна сказаць, што трэці год існавання фонда развіцця сельскай гаспадаркі і арганізацыі сельскагаспадарчых гурткоў павінен нам прынесці далейшую стабілізацыю правільнага напрамку ў нашай сельскай гаспадарцы. 1960 г. быў годам навукі на штодзень, годам асаблівага набыцця вопыту ў арганізацыі, развіцці і кіраванні гаспадаркай сельгасгурткоў. Памінаючы недахопы ў належным і гаспадарскім выкарыстанні фонда развіцця сельгаспадаркі і недахопы ў арганізаванні працы ў многіх сельгасгуртках нашага ваяводства, агульны баланс за мінулы год мае дадатную вымову.

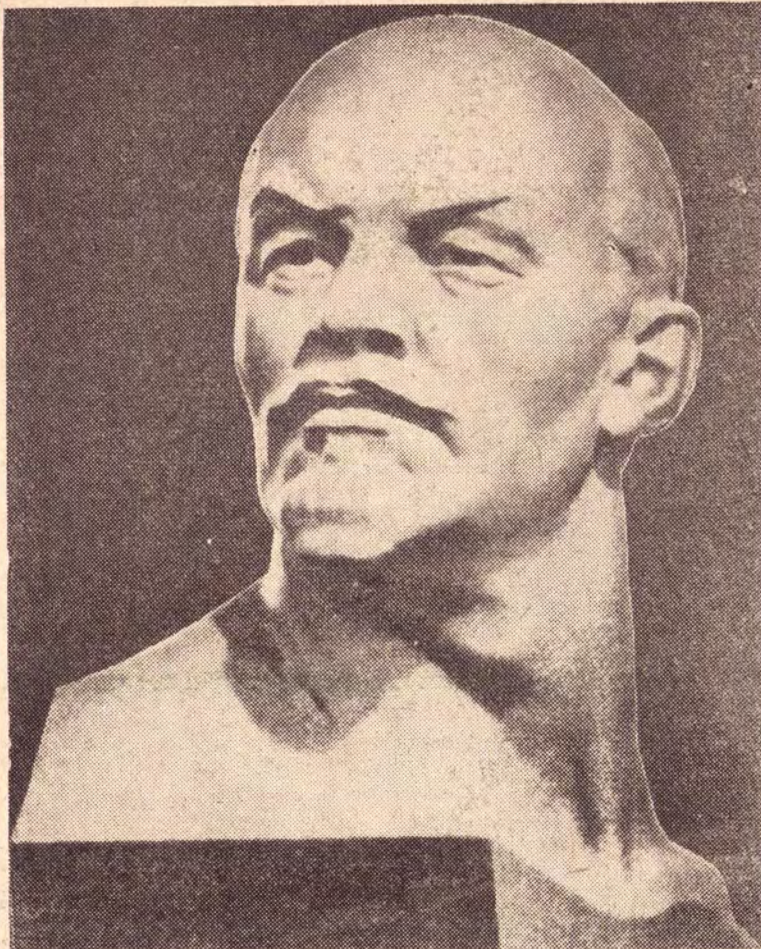
На запланаваную суму фінансавых сродкаў у рамках фонда развіцця сельскай гаспадаркі на 1960 г. — 179.949 тыс. зл. — уплыў налічвае 205.889 тыс. зл (114%). Найбольшы ўдзел у стварэнні фонда маюць паветы: Ломжынскі — 8,4%, Бельскі 8,1%, Сямяціцкі — 7,8%, Высока - Мазавецкі — 7,4% і Беластоцкі 7,1%; разам 38%. Цікава пры гэтым параўнаць наступнае. Плошча сельскагаспадарчых угоддзяў 5-ці гэтых паветаў займае толькі 35% плошчы ўсіх угоддзяў у ваяводстве. Гаворыць гэта аб сумленным вы-

(Працяг на стар. 4)

МАСЕВА. Гайнаўскі павет.

Фота М. Тарасевіч

Яўгень Вучэціч. ПРАЕКТ ПОМНІКА В. І. ЛЕНІНУ (фрагмент)

Эдзі АГНЯЦВЕТ

НАД ПАРТРЭТАМ

За цэлы вечар не прамовіў слова
Мастак, якому адзінаццаць год.
Што бачыць ён, трымаючы аловак?
Далёкі край,
чапаеўскі паход?

Ці ходзіць ён з героямі Гайдара —
Цімура выратоўвае з бяды?
Ён чырванее.
Бачу я на твары
Дзіцячай, шчырай радасці сляды.

Над сшыткам нахіліўшыся старанна,
Ён засланіць не мог любві сваёй!
Хай гэта толькі кропля з акіяна
Любві людской — глыбокай і святой.

Я падышла паціху да малога.
Мне глянуць удалося з-за пляча:
У сшытку рысы твару дарагога,
Ёсць штосьці ад жывога Ільіча!

І хоць партрэт зусім недасканалы
(Мастак, як кажуць, свой шукае шлях),
А я знайшла, душою разгадала
Жыцця іскрынкі ў рысах, у вачах.

І, можа, дзесьці ў Індыі далёкай,
Пад небам поўдня ў той жа самы час
Малюе хлопчык
гэты ж лоб высокі
І ясны позірк, звернуты да нас.

...Спакойна ў доме.
Спіць мастак шчаслівы,
У сне ён новы адкрывае свет...
А нанач пад падушку клапатліва
Схаваў ён незакончаны партрэт.

Пятро Глебка ў Варшаўскім аддзеле БГКТ

Нядаўна ў Польшчы гасціла група савецкіх пісьменнікаў, сярод якіх знаходзіўся выдатны беларускі пісьменнік, Пятро Глебка. 25 сакавіка ў памяшканні Варшаўскага аддзела БГКТ адбылася сустрэча з беларускім госцем. П. Глебка на просьбу шматлікіх прысутных на сустрэчы членаў і сімпатыкаў БГКТ расказаў аб сучасным стане беларускай паэзіі, прозы, драматургіі, кіносцэнарыя, расказаў таксама аб сваім творчым шляху і прачытаў шмат вершаў. На просьбу госця чыталі свае вершы мясцовыя паэты — Алесь Барскі, Яша Бурш, Дзмітры Шатыловіч і Віктар Швед.

В. Ш.

Новы пункт продажу «Нівы»

Вядома, што кожны вечар збіраецца ў памяшканні БГКТ у Беластоку шмат членаў і сімпатыкаў Таварыства. Яны заўсёды звярочвалі ўвагу на той факт, што тут ніколі не можна было набыць беларускага штотыднёвіка. Выказваліся пажаданні, каб таварыства наладзіла продаж «Нівы» ў сваім памяшканні. І вось насустрач гэтым пажаданням ад 1 красавіка адчынены тут кіёск, які добра забяспечаны нашым штотыднёвікам.

К. Хлябіч

16 год супрацоўніцтва з Савецкім Саюзам

21 красавіка мінула шаснаццатая гадавіна падпісання дагавору аб дружбе, дапамозе і супрацоўніцтве паміж Польшчай і Савецкім Саюзам. Гэты факт дае магчымасць пазнаёміць чытачоў з балансам пасляваеннага гаспадарчага супрацоўніцтва паміж дзвюма краінамі. Гэтае супрацоўніцтва выражаецца перш за ўсё ў гандлёвым абароце. Адна трэцяя польскага замежнага гандлю прыпадае на Савецкі Саюз.

На працягу пасляваенных год Савецкі Саюз аказаў Польшчы некалькі разоў дапамогу ў форме крэдытаў на агульную суму звыш 2 мільярдаў зл. у дэвізах. У выніку пазнейшых паразуменняў выплата ўсіх гэтых крэдытаў была пагашана, што ў сваю чаргу аказала ўплыў на паляпшэнне фінансавай сітуацыі ў Польшчы і паскарэнне тэмпаў гаспадарчага развіцця нашай дзяржавы.

Дзякуючы непасрэднай фінансавай і тэхнічнай дапамозе, Савецкі Саюз пабудаваў на тэрыторыі Польшчы 200 розных прамысловых аб'ектаў. У іх ліку знаходзяцца такія вялікія камбінаты, як Гута імя Леніна, Гута імя Берута ў Чэнстахове, аўтамабільныя заводы ў Варшаве і Любліне, электрастанцыі ў Явожне і ў Жэрані, рад хімічных і баваўняных прадпрыемстваў.

У выніку паразумення, падпісанага ў лістападзе 1956 года, пасля пагашэння даўгоў Савецкі Саюз даў Польшчы новы крэдыт у 1 мільярд 600 мільёнаў зл, на куплю збожжа і інвестыцыйнага абсталявання. Гэтая фінансавая дапамога аказала ўплыў на шпаркі тэмп прамысловага развіцця краіны ў мінулым пяцігадовым плане, а таксама аказвае ўплыў на рэалізацыю другой пяцігодкі.

Аб размерах і значэнні гандлёвага абароту з Савецкім Саюзам найлепш сведчыць пастаўка асноўных сыравін для нашай прамысловасці. У мінулым годзе СССР паставіў Польшчы 100 працэнтаў агульнага імпарту нафты, 90 працэнтаў — апатытаў і нікелю, 78 працэнтаў — жалезнай руды. 74 працэнтаў — хромавай руды, 75 працэнтаў нафтапрадуктаў, звыш 2/3 імпарту драўніны, бавоўны і волава і амаль палову імпартнага збожжа.

У бліжэйшай пяцігодцы будзем сведкамі далейшага ўзросту гандлёвага абароту паміж Польшчай і Савецкім Саюзам, пры чым будзе захаваны дагэтуляшні характар гэтага абмену. Гэты факт акажа ўплыў на далейшае паляпшэнне плацежнага балансу Польшчы, а перш за ўсё будзе спрыяць шпаркаму развіццю цяжкай прамысловасці. Карыстаючыся дапамогай Савецкага Саюза, будзем будаваць петрахімічны камбінат у Плоцку, пашыраць Гуту імя Леніна і Гуту «Варшава», будаваць рад электрастанцый, у прыватнасці, у Тураве. а таксама шэраг металургічных прадпрыемстваў.

У рамках узаемнай гаспадарчай дапамогі, ахопліваючай сацыялістычныя дзяржавы, адносіны паміж СССР і Польшчай з'яўляюцца важным элементам развіцця цэлай сацыялістычнай сістэмы.

УЛ. ЛАЗІНСКІ

ВЕСТКІ БССР

Беларусь у трэцім годзе сямігодкі

На працягу першых двух год сямігодкі валавая прадукцыя прамысловасці павялічылася на 28.9 працэнтаў замест прадугледжаных 16.2 працэнта па сямігадоваму плану. Толькі адзін прырост прадукцыі, дасягнуты ў 1959—1960 г. г., амаль роўны ўсяму аб'ёму прамысловай прадукцыі рэспублікі ў 1950 годзе. За два гады ў рэспубліцы пушчана ў рух 60 вялікіх прадпрыемстваў і цэхаў. асвоена прадукцыя 400 новых тыпаў машын, станкоў і прыладаў. Выпрадукавана ў два разы больш трактароў, у 2.2 раза штучнага валакна, чым выпускалася ва ўсім Савецкім Саюзе ў 1940 годзе. металарэзных станкоў амаль столькі, колькі іх было выпрадукавана ў краіне ў 1935 годзе.

У 1960 годзе працоўныя Беларусі дабіліся новых поспехаў у развіцці народнай гаспадаркі. Датэрмінова. за 13 месяцаў, закончана будаўніцтва газапровада Дашава — Мінск, даўжынёю ў 665 кіламетраў. У БССР аб'яднаны ў адзіную энергасістэму ўсе буйныя электрастанцыі.

На 4 месяцы перад тэрмінам у рух пушчана новая тэхналагічная лінія на Ваўкавыскім цэментным заводзе, даўшая рэспубліцы ў 1960 годзе дадаткова дзясяткі тысяч тон цэменту.

Паспяховае заканчэнне работ на будаўніцтве буйнейшага ў краіне Салігорскага калійнага камбіната, зрабіла магчымым ужо спачатку квартала 1961 года прадукаваць здабычу сырых соляў для забеспячэння ўгнаеннямі сельскай гаспадаркі рэспублікі.

Пачалося будаўніцтва буйнейшага баваўнянага камбіната ў Баранавічах, які будзе прадукаваць 80 мільёнаў метраў тканін і 5 тысяч тон пражы ў год. Вялікія змены адбыліся таксама ў сельскай гаспадарцы. За два гады сямігодкі расшыраны пасевы жыта, ячменя, грыкі, кармавых культур агульнай плошчай у 535 тысяч гектараў. Спрыяльныя ўмовы для расшырэння і ўмацавання кармавой базы павысілі колькасць буйнай рагатай жывёлы ў калгасах і саўгасах на 32 працэнты. Колькасць свіней павялічылася на 33 працэнты і птушак на 57 працэнтаў.

Мінулы год прынёс з сабою далейшае палепшанне матэрыяльнага і культурнага ўзроўню жыцця працоўных. Закончаны пераход рабочых і служачых на 7 і 6-гадзінны рабочы дзень, пачалася паступовая ліквідацыя налогаў. Яшчэ большыя зрухі ў жыцці беларускага народа павінен прынесці 1961 год — трэці год сямігодкі. План гэтага года ў галіне прамысловасці прадугледжвае дасягнуць такога аб'ёма прадукцыі, які будзе вышэй устаноўленага па разлікам кантрольных цыфраў на 1962 год. Гэта значыць, што прамысловасць рэспублікі ў 1961 годзе перавыпаўніць заданне чацвёртага года і прыступіць да выпаўнення задання пятага года сямігадовага плана. З галоўных відаў вытворчасці будзе выпрадукавана звыш 20 тысяч вялікагрузных аўтамабіляў. Прадукцыя металарэзных станкоў дасягне 17 тысяч і складзе 14 працэнтаў усёй вытворчасці металарэзных станкоў краіны.

Асаблівую ўвагу ўдзяляецца развіццю хімічнай прамысловасці. Будуюцца гіганты хімічнай прамысловасці рэспублікі: Полацкі нафтаперапрацоўчы завод, Салігорскі калійны камбінат, заводы штучнага валакна, а ў 1961 годзе пачнецца будова азотна-туковага камбіната, які па сваёй сіле будзе адным з самых буйных прадпрыемстваў краіны такога тыпу. З заканчэннем будаўніцтва азотнатуковага камбіната Беларусь будзе перадавой рэспублікай па хімізацыі, што ў сваю чаргу дасць магчымасць хутка павысіць ураджайнасць усіх сельскагаспадарчых культур. Пасяўныя плошчы расшыраюцца на 265 тысяч гектараў, у асноўным коштам асушаных грунтаў. Сельская гаспадарка рэспублікі атрымае 6 тысяч трактароў, звыш 1000 збожжавых камбайнаў, каля чатырох тысяч трактарных сеялак, звыш дзвюх тысяч грузавых аўтамашын і шмат другіх відаў сельскагаспадарчай тэхнікі.

Агульны аб'ём капіталаўкладанняў у рэспубліцы на 1961 год павысіцца на 15 працэнтаў у параўнанні з 1960 годам. Сярэднемесячная зарплата рабочых і служачых павысіцца прыкладна ў прамысловасці на 7 працэнтаў і ў будаўніцтве на 12 працэнтаў. Насельніцтву будзе продана больш чым у 1960 годзе мяса і мясапрадуктаў на 19 працэнтаў, малака і малочных

(Працяг на стар. 3)

Завод «Гомсельмаш». Новы кукурузна - сіласаўборачны камбайн УКСК — 2,6 паспяхова прашоў выпраб аванні.

У Роўна прыехаў Розэнберг. Маёр гестапа Гітэль, праводзячы Валю, выказаў думку, што Зыбарт — англійскі шпіён, і прасіў наладзіць з ім сустрэчу. Кузняцоў вырашыў сустрэцца з Гітэлям ў Лідзіі Лісоўскай, якая была знаёма з гестапоўцам. Ад другога гестапоўца, фон Ортэля, Кузняцоў даведаўся, што той збіраецца выехаць на нейкую таямнічую аперацыю. Ці не ў савецкі тыл?

ЗАГАДКА ФОН ОРТЭЛЯ

Зыбарт і фон Ортэль сустрэліся ў казіно на «Нямецкай» вуліцы. Упершыню яны разгаварыліся па шчырасці.

— Як ты адносішся да гэтай «курскай гісторыі» і наогул да таго, што рускія наступаюць? — спытаў фон Ортэль.

— Як табе сказаць, — сказаў Зыбарт. — Я думаю, што ёсць такія гістарычныя моманты, калі паражэнні маюць некаторую перавагу над перамогамі. Ты ўсміхаешся? Пачакай, я не закончыў думку. Што прымусіць задумацца над сур'ёзнасцю становішча ў дні перамогі? Нішто. Перамогі кружаць галаву. А паражэнні? Яны прымушаюць думаць. Германіі патрэбны цвярозы розум і стойкі дух, тое і другое набываецца не ў перамогах, а ў паражэнні.

— Брава! — усклікнуў фон Ортэль. — З цябе, Зыбарт, вышаў бы цудоўны тэарэтык. Пакуль не позна, пакажыся Альфрэду Розэнбергу, а то — яшчэ дзень, і ён адправіцца ў Берлін. Выкажы перад ім свае погляды, і ён возьме цябе ў памочнікі!

— Дарэчы, бацька мой быў з ім некалі ў блізкіх адносінах. Думаю, што і мяне ён прыпомніў бы, калі б убачыў.

— Ну так. вы ж землякі? Але гавораць, што ён выхадзец з Расіі. Так што не ты, а хутчэй я яго зямляк.

— Ты?

— Я.

— Якім цудам?

— Звычайна, па абавязку прафесіі. Мы, аднак, гаварылі аб Курску... Бачыш, Зыбарт, я, праўда, не тэарэтык, але ў палітыцы крыху разбіраюся, і я табе скажу, калі б фюрэр знайшоў правільны падыход да рускіх, гэта краіна даўно была б ачышчана, і мы жылі б тут, прыпяваючы.

Фон Ортэль выцадзіў кілішак лікера, наліў другі і працягваў:

— Што значыць знайсці правільны падыход да рускіх? Гэта значыць зразумець характар народа. Табе даводзілася дапытваць рускіх? Калі так, то ці прыкмеціў ты ў іх адну асаблівасць — яны не просяць літасці

— Так. я звярнуў на гэта ўвагу, — сказаў Зыбарт.

— Дык вось, — распальваўся фон Ортэль, — гэта народ не такі, каб з ім можна было зладзіць. Што ж рабіць з такім народам? У нас лічаць за лепшае павесіць сто чалавек, а сто тысяч пагнаць на працу і даць ім лістоўкі Гебельса і Розэнберга. Усе гэтыя тэарэтыкі і прапагандысты дарма ядуць хлеб. Усе яны, разам узятыя, не варты аднаго сярэдняй рукі дыверсанта. Нам непатрэбны ні лістоўкі, ні гэтая працоўная сіла.

— Але ж яна дармовая! — уставіў Зыбарт.

— Вось ваша бяда, панове прускія памешчыкі! — Вам патрэбна нажыва, вам патрэбна танная рабочая сіла — і гэта нас губіць. Так, так, калі б не гналіся за выгадай, а папросту перастралялі ўсю гэту краіну і вызвалілі яе для сябе — вось тады быў бы нейкі толк!

— Ты, значыць, прапануеш знішчыць усіх рускіх?

— Мне неважна, хто яны — рускія, украінцы, французы, — мы павінны вызваліць ад іх Еўропу... для сябе. А так, баі ўжо пад Белай Царквой, а заўтра... зрэшты, хто ведае, што будзе заўтра!.. Паслухай, Пауль, у цябе ёсць грошы?

— Ты робішся песімістам, Ортэль! — сказаў Зыбарт і палажыў на стол пяцьсот марак.

— Не, — задуменна сказаў фон Ортэль, лічачы грошы. — Мне нельга думаць, што мы можам прайграць вайну. Рускія мяне павесяць. А, зрэшты, я перакінуўся б да англічан або амерыканцаў. З маёй спецыяльнасцю не прападзеш — знаўцы Расіі заўсёды спатрэбяцца.

— А ты лічыш сябе знаўцам Расіі?

— О так!

— Пазнаеш душу народа пры помачы дубінкі?

— Навошта. Мне даводзілася быць у Маскве.

— У Маскве?

— Чаго здзіўляешся? Я жыў там звыш двух год.

— Ці не туды зноў збіраешся?

— Не. гэта іншая справа. Паслухай, Пауль, — запрапанаваў ён раптам. — а што, калі б табе паехаць са мною? О. гэта ідэя!

— З мяне дрэнны разведчык.

— Ха! Я зраблю з цябе добрага.

— Але да гэтага патрэбны здольнасці...

— Яны ў цябе ёсць. Ты любіш добра пажыць. А што ты скажаш, калі фюрэр цябе азалоціць? Га? Падарыць табе, напрыклад, Валынь! Што б ты на гэта сказаў?

— Я спытаў бы: што я за гэта павінен зрабіць?

ГОСЦІ З ГРОДЗЕНШЧЫНЫ

21 красавіка 1945 года ў Маскве быў падпісаны дагавор аб дружбе, узаемнай дапамозе і гаспадарчым супрацоўніцтве паміж Савецкім Саюзам і Польскай Народнай Рэспублікай. 16 год, якія мінулі ад гэтага часу, выдалі багаты плён дружбы. Плён гэты адлюстроўваецца не толькі на прыкладзе шматлікіх прадпрыемстваў і прамысловых камбінатаў, якія выраслі ў нашай краіне пры выдатнай дапамозе Савецкага Саюза, але сустракаецца на кожным кроку.

Як паслядоўнасць падпісанага 16 год таму дагавору, з кожным днём усё больш замацоўваюцца братнія сувязі паміж Гродзенскай вобласцю і Беластоцкім ваяводствам. Ажыццяўляючы план прыгранічных узаемных кантактаў нядаўна пабывала на Беласточчыне дэлегацыя сельгаспадарчых дзеячоў Гродзенскай вобласці.

Дэлегацыю савецкіх сяброў узначальваў намеснік загадчыка сельгаспадарчага аддзела Гродзенскага Абкома КПБ тав. **Уладзімір Іванаў.** Членамі дэлегацыі былі: аграном саўгаса «Валкавыск», **тав. Тамара Сулім**, старэйшы інспектар па сельгаснарыхтоўкам Карэлічскага раёна, тав. **Мікалай Ханько,** заатэхнік калгаса ім. Сталіна Навагрудскага раёна, тав. **Сцяпан Голуб** і старшыня калгаса «Гвардыя» Берастаўіцкага раёна, тав. **Андрэй Варанецкі.**

Ўсе члены дэлегацыі — выдатныя спецыялісты па сваёй прафесіі. Усе яны закончылі вышэйшыя сельскагаспадарчыя зучэбныя ўстановы, усе яны зараз непасрэдна звязаныя з сельгасвытворчасцю.

Прабывалі яны ў нас толькі пяць дзён, але ўсе гэтыя дні прайшлі незвычайна працавіта. Савецкія госці цікавіліся, зразумела, перш за ўсё арганізацыяй і напрамкамі развіцця сельскай гаспадаркі ў Польшчы, а ў прыватнасці — на Беласточчыне. Наведалі яны сельгасгурток у Бранску, ПОМ у Бельску Падляшскім, ПГР у Рудцы і ў Кнышыне; знаёміліся з працай сельскагаспадарчага вопытнага прадпрыемства ў Бебжы і ў Шэпятове; сустрэліся з кааператыўшчыкамі з Крывой і Дарожак; наведалі базу гандлёвага прадпрыемства машын і сельскагаспадарчых прыладаў у Беластоку.

Усюды шчыра дзяліліся сваімі заўвагамі, апавядалі аб сваіх змаганнях за развіццё сельскай гаспадаркі на Гродзеншчыне.

Савецкіх таварышоў, усюды, дзе б яны не былі, прыймалі вельмі сардэчна. Дзеля прадаўжэння сяброўскіх сувязей, праўленне кааператыва ў Дарожках вызвала калгас «Гвардыю» на сацыялістычнае спаборніцтва ў галіне павышэння ўраджайнасці і сельскагаспадарчасці Савецкія таварышы ахвотна прынялі гэты заклік. Астаецца тады пажадаць поспехаў у гэтым высокародным мерапрыемстве.

В. РУДЧЫК

Аграном саўгаса «Валкавыск», Тамара Сулім і намеснік (пасярэдзіне) загадчыка сельгасаддзела Гродзенскага Абкома, як і іншыя члены дэлегацыі, з увагай знаёміліс са станам і развіццём сельскай гаспадаркі на Беласточчыне. Спадарожнічае ім Язэп Родзік, старшыня Ваяводскага праўлення сельгасгурткоў.

фота — **А. Здрадоўскі**

З жыцця БГКТ

Сямяціцкія навінкі

У сакавіку моладзь вёскі Машчона Панска заснавала гурток БГКТ, у які запісалася 15 асоб. Старшынёй гуртка выбраны Ян Каліта, сакратаром Зося Барысюк, скарбнікам Ян Каралюк. Моладзь вырашыла энергічна ўзяцца за разгортванне культурнай працы.

У сакавіку, на сходзе гуртка БГКТ у Вульцы Нурэцкай, вырашана супольна з гуртком Саюза сялянскай моладзі ў рамках передвыбарчых чынаў абсадзіць плошчу вакол святліцы фруктовымі дрэўкамі. У рады членаў БГКТ уступіла ў Вульцы Нурэцкай 8 новых членаў.

2 красавіка заснаваўся гурток БГКТ у Мікулічах, у які ўступіла 8 асоб. Пасля выбараў праўлення абмяркоўваўся план працы гуртка.

У Тымянцы па ініцыятыве членаў БГКТ арганізавана матацыкловы курс, у якім прымае ўдзел 35 асоб. Сярод іх шмат сялян з суседніх вёсак. Тут у сакавіку знаходзілася выстаўка «З жыцця БССР», якая зараз перавезена ў Вульку Нурэцкую.

У Рагачах была адчынена выстаўка, адлюстроўваючая беларускае народнае ткацтва і гафт. Зараз гэта выстаўка знаходзіцца ў Вульцы Нурэцкай.

Міхась Вішэнка

У Дуброве аддзел

6 красавіка ў Дуброве адбыўся сход беларускага актыву, на якім створана Арганізацыйны камітэт Павятовага Аддзела БГКТ. Старшынёй камітэта выбраны Іван Кіндзюк, а членамі — Мікалай Самойлік, Іван Каліноўскі, Павел Грыгарук і Мікалай Санік.

Ужо наладжана гутаркі на беларускай мове праз павятовы радыёвузел. Вырашана таксама пашырыць падпіску «Нівы».

БЕЛАРУСЬ У ТРЭЦІМ ГОДЗЕ СЯМІГОДКІ

працяг са стар. 2

прадуктаў на 17 працэнтаў, швейных вырабаў на 8,3 працэнта, скуранага абутку на 9 працэнтаў, халадзільнікаў на 30 працэнтаў, швейных машын на 10 працэнтаў, мэблі на 21 працэнт.

У 1961 годзе за кошт дзяржаўных сродкаў прадугледжваецца ўвядзенне ў карыстанне жыллёвых будынкаў агульнай плошчай у 1228 тыс. кв. метраў. Па індывідуальнаму жыллёваму будаўніцтву за кошт сродкаў рабочых і служачых пры дапамозе дзяржавы прадугледжваецца пабудаваць і ўвесці жыллёвыя будынкі агульнай плошчай у 550 тыс. кв. метраў.

Калі разыходзіцца пра школьныя справы, дык цікава, напрыклад, што колькасць студэнтаў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных вучэбных устаноў дасягне ў 1961 годзе 133.5 тысяч, або на 15.9 працэнтаў больш чым у 1960 годзе.

— Няшмат. Зусім няшмат. Рызыкнуць жыццём. Толькі гэта? — Кузняцоў засмяяўся. — Ты жартуеш, Ортэль. Я жыццём рызыкаваў неаднойчы, аднак нічога за гэта не атрымаў, апроч стужкаў на грудзі.

— Справа ў тым, дзе і як рызыкаваць. Сёння фюрэр патрабуе нашай дапамогі...

ФОН ОРТЭЛЬ АДКРЫВАЕ ТАЙНУ

Зыбарт моўчкі слухаў.

І тады фон Ортэль сказаў яму нарэшце, куды ён збіраецца накіраваць свае крокі. Ён едзе на самы рашаючы участак фронта. І туды трэба прыехаць з камфортам, на прыгожай машыне і што асабліва, трэба ўмець насіць цывільнае.

— Не разумею. Дзе ж тады гэты твой «рашаючы» участак? — з іроніяй сказаў Кузняцоў.

— У Тэгеране, — сказаў фон Ортэль. — Там у лістападзе збіраецца Вялікая тройка: Сталін, Рузвельт і Чэрчыль... — І фон Ортэль расказаў, што ён ездзіў нядаўна ў Берлін, быў прыняты генералам Мюлерам і атрымаў спакуслівую прапанову. Зрэшты, ён можа сказаць яму проста: ёсць намер ліквідаваць Вялікую тройку. Цяпер ты разумееш нарэшце, як шчодра ўзнагародзіць нас фюрэр?

— Разумею, — сказаў Зыбарт. — Але ці ты ўпэўнены, што табе ўдасца мяне ўладзіць?

— Што за пытанне! Ты давядайся раней, каму адводзіцца адна з галоўных роляў в. ўсёй аперацыі.

Зыбарт прамаўчаў.

— Мне! — усклікнуў фон Ортэль і рассмяяўся, сам здаволены нечаканасцю прызнання.

Ён быў ужо дастаткова п'яны...

СУСТРЭЧА З ГІТЭЛЯМ

У тую ж ноч Кузняцоў адшукаў Мікалая Струцінскага.

— Як у цябе з машынай? Ніколі яшчэ ён так не спяшаўся ў атрад, як сёння. Каб была ў яго магчымасць, ён паімчаўся бы неадкладна. Але чакала яшчэ адна справа, якую нельга было адкладаць: справа непрыемная, але неабходная — сустрэча з маёрам Гітэлям.

Перш, чым ехаць на вечарынку да Лідзіі Лісоўскай, дзе будзе Гітэль, Кузняцоў заглянуў да Валі. Ён застаў яе ў трывозе. Яна даведалася, што генерал фон Ільген, камандуючы спецыяльным войскам, пахвастаўся, што хутка ў раёне Роўна не застанецца ніводнага партызана. Ён выклікаў спецыяльную карную экспедыцыю пад камандаваннем генерала Піпера — вядомага «майстра смерці», як яго называлі фашысты. Ільген сказаў, што ён не супакоіцца да тых пор, пакуль не пагаворыць з камандзірам партызанскага атрада ў яго лагеры.

...На вечарынцы ў Лідзіі Лісоўскай, на здзіўленне Гітэля, не аказалася нікога, апроч Лідзіі, Маі ды Зыбарта, які ўжо чакаў маёра. Быў ён не адзін, а з дзяншчыком, якога чамусьці ўзяў з сабою на вечарынку.

Вечарынка цягнулася нядоўга. Гітэля звязалі, заткнулі рот кляпам і чорным ходам вынеслі на панадворак, дзе стаяла машына. Дзяншчык сеў за руль, і машына, праехаўшы некалькі вуліц, аказалася на шашы, а там, пасля некалькіх кіламетраў, павярнула ў лес.

(Працяг за тыдзень)

ФАЛЬКЛОР БЕЛАСТОЧЧЫНЫ

СЯДЗІЦЬ ГОЛУБ НА ДУБОЧКУ

Сядзіць голуб на дубочку,
Галубка на вішні.
Скажы, скажы, мой міленькі,
Што маеш на мыслі.

Ой маю я тонкі голас,
Пушчу па ляшчыне;
Ой, хто плача па матулі,
А я па дзяўчыне.

Ой, маю я тонкі голас,
Пушчу па Дунаю;
Не адну я дзеўку зманіў,
Яшчэ дзесяць маю.

Чорна хмара выступае,
Дробны дождждык будзе,
А з нашага каханечка
Нічога не будзе.

А з нашага каханечка
Ні славы, ні ўжытку,
Чорным вочкам няма спання,
А ножкам спачынку.

Запісаў **Павал ГРЫГАРУК** з Галадоў (Бельскі павет) ад маці.

Солтыс

Солтыса вёскі Макаўка, Паўла Стоцкага, мы не засталі дома.

— Пілуе дровы, — інфармавалі нас дзеці. — Калі трэба, дык паклічам, бо гэта блізка.

Некалькі мінут чакання і мы гутарым з гаспадаром вёскі.

— Дровы не мае, — адказвае Стоцкі. — Маем тут у вёсцы старавінку, якая жыве адзінокай. Дык трэба ёй памагчы. Шкада ж чалавека.

Так пачалася наша гутарка аб вёсцы і працы солтыса.

А трэба сказаць, што Макаўка з'яўляецца даволі цікавай вёскай і працы ў ёй не мала солтысу.

Да горада ад Макаўкі далёка. Нават да чыгункі тут вёрст за 20. Таму старэйшыя і малодшыя жыхары вёскі жывуць выключна з сельскай гаспадаркі. Здавалася б, што ў такой, як гэта кажуць, забітай дошкамі вёсачцы не цікава жыць людзям. Нічога падобнага! Так арганізаванага жыцця, як у Макаўцы, не знойдзеш нават у некаторых вёсках размешчаных бліжэй Гайнаўкі.

У вёсцы існуе спулдзельня прадукцыйная, гурток ЗМВ, да якога належыць большасць вясковай моладзі. Ёсць тут і партыйная арганізацыя, якая налічвае 12 членаў. Пярвічная партыйная арганізацыя тут галоўны матор усялякіх пачынанняў. А было іх шмат у вёсцы. Па ініцыятыве членаў партыі арганізавана спулдзельню прадукцыйную, якая даволі добра гаспадарыць. У вёсцы пракладзена добрая вуліца, праведзена электрычнасць. Вясковую святліцу жыхары Макаўкі пабудавалі ўласнымі рукамі. І што найважнейшае, у святліцы бурліць жыццё.

У час зімовых вечароў чытаюцца тут уголас выбраныя кніжкі, а пасля вядзецца жывая дыскусія над імі. Ды і як жа не чытаць кніжак, калі вёска атрымала іх як узнагароду за грамадскія чыны. Жыхары Макаўкі наогул любяць чытаць. Аб гэтым сведчыць лік 30 пастаянных падпісчыкаў газет і часопісаў.

— Так, людзі ў нас працавітыя і адданыя грамадскім справам, — кажа солтыс. Толькі аб сваім удзеле ва ўсіх гэтых пераменах, якія адбыліся ў вёсцы, солтыс не хоча гаварыць. Затое другія аб ім гавораць.

— Наш солтыс? О, гэта добры гаспадар і добры солтыс, — кажуць яны.

— Гэта ж ён заахвоціў нас да пабудовы новай дарогі ў вёсцы.

Солтыс Стоцкі не ленуецца таксама часта зайсці ў хату аднавяскоўца, прыпомніць яму аб тэрміне ўплаты падатку, ці нарыхтовак. Дзякуючы адпаведнай працы солтыса, у Макаўцы зараз няма ніякіх падатковых залегласцей. Няма ніякіх клопатаў у рэалізацыі нарыхтовак. Вёска Макаўка, як звычай, найлепш выконвае ўсе дзяржаўныя абавязкі ў Нарвенскай грамадзе.

Дзякуючы меліярацыі, якая тут праводзілася ў мінулыя гады, земляробы Макаўкі значна павялічылі жывёлагадоўлю, пачалі замажней жыць. Таму няма тут асаблівых клопатаў у рэалізацыі падаткаў. Аб атрыманне ільготы таксама рэдка хто стараецца. А ўсё ж такі і цяпер солтыс часта наведвае аднавяскоўцаў. Людзі хочуць пагаварыць аб сваіх гаспадарках, а пры гэтым вельмі зручна звярнуць увагу гаспадара на неабходнасць рамонту плоту, што развальваецца пры вуліцы, наладзіць супрацьпажарнае абсталяванне, ці наладзіць дарогу насупраць хаты.

— Ну, а як жа там у цябе, браток, са складчынай на пабудову школ? — спытае солтыс у канцы гутаркі? — Пастарайся хутчэй уплаціць. Школы ж нам так патрэбныя. Вось і твае дзеткі падрастаюць.

Хаця з солтысам сяляне сустракаюцца па некалькі разоў у дзень на вуліцы, у краме ці святліцы, а ўсё ж такі ў хаце нейк лепш з ім пагаварыць аб сваіх патрэбах, з якімі не заўсёды высунешся на вясковым сходзе. А солтыс можа выстарацца аб прыдзел будаўнічых матэрыялаў, можа аформіць кожнаму шмат іншых спраў у грамадскай радзе. І таму Стоцкага паважаюць у вёсцы, як добрага суседа — прадстаўніка мясцовай улады.

К. ЛЯШЧЫНСКІ

КУЛЬТУРА І АСВЕТА

Многа ўжо працы ўложана ў будову святліцы ў Дубінах. Але 22 ліпеня канчатковы тэрмін і ў гэты дзень Грамадская рада нарадовая плануе зрабіць урачыстае адкрыццё вясковай святліцы.

Святліца будзе культурным цэнтрам вёскі і аколіцы. У ёй будуць працаваць музычны і харавы мастацкія гурткі пад кіраўніцтвам спецыяліста з Гайнаўкі. Аплачваць спецыяліста будзе ГС з свайго фонда на культурна-асветныя мэты. На пахвалу заслугоўвае такое супрацоўніцтва розных установ і людзей для агульнага дабра.

У святліцы будзе змяшчацца таксама сталае кіно. Старшыня Грамадскай рады нарадовай у Дубінах, — Мечыслаў Валенда, асабіста пастараўся і здабыў у ОЗК у Беластоку апаратуру.

Святліца будуецца ў 60% грамадскім чынам. Асабліва актыўная ў працы моладзь. У Дубінах ёсць Вечаровая школа сельскагаспадарчай падрыхтоўкі. Ходзяць да яе 42 асобы. Гэта ўсё маладыя людзі.

Нядаўна школа арганізавала «згадуй-згадулю» на сельскагаспадарчую тэматыку. Хіба не трэба гаварыць, што імпрэза ажывіла людзей у вёсцы і вельмі спадабалася, тым больш, што выявіла добры ўзровень сельскагаспадарчых ведаў «студэнтаў» школы.

У вышэйшых навучальных установах з Дубінскай грамады вучыцца 11 асоб, але з гэтых толькі адзін у вышэйшай сельскагаспадарчай школе. Шкада! Прафесія і ступень інжынера - арганома вельмі карысная.

Адно параўнанне дзвюх вёсак, якое кідаецца ў вочы: вёска Дубіны — у вышэйшых школах вучацца 4 асобы і Бельшчызна (вёска хіба ў 4—5 разоў меншая) таксама 4. Чаму?

— Там спулдзельня прадукцыйная, — тлумачаць мне.

ГРАМАДСКІЯ ЧЫНЫ

500 м. дарогі з Бельшчызны да Дольнага ў мінулым годзе абкапана з двух бакоў ровам. У гэтым годзе будзе тут пакладзена жвіровая дарога. Акрамя гэтага выбрукуецца 460 м вуліцы, праз цэлую вёску Бельшчызна і абсадзіцца з двух бакоў дрэвамі — таполямі, ясенамі, ліпамі.

У мінулым годзе абкапана 1 км дарогі з Дубін да Савінага Гроду. Цяпер навозіцца жвір і ў гэтым годзе будзе зроблена жвіроўка.

У Ліпінах укладзена 460 м. бруку. Выбудавана 2 бетонныя масты на трасе Ліпіны — Гайнаўка. Збудавана 9 прапустовых мосцікаў.

У гэтым годзе плануецца збудаваць 3 бетонныя масты на трасах: Дубіны — Савіны Груд, Пасталова — Дубіны, Бельшчызна — Дубіны, акапаць 1 км. дарогі ад вёскі Скрыплева да шашы, 500 м. з Навасад да Сарочай Ножкі, акапаць і навезці жвірам 1 км дарогі з Катоўкі да Дубін. Усе гэтыя адрэзкі абсадзяцца дрэўкамі.

Пры дапамозе ГС у Гайнаўцы плануецца пабудаваць магазін у Дубінах і Навасадах.

Прыпамінаю, што ўсе гэтыя працы рабіліся і будуць рабіцца грамадскім чынам пры ўдзеле грамадскага фонда ГРН у Дубінах. Вартасць грамадскага чыну ў Дубінскай грамадзе за мінулы год склала суму 128 тыс. зл.

Чытач мо' заўважыў, а калі не, то звяртаю на гэта ўвагу, што ў Дубінскай грамадзе ўсе новапабудаваныя адрэзкі дарог абсаджваюцца дрэўкамі. Які разумны і прыгожы чын! Тры гады праляціць мігам і ліпа насыціць падарожнага цудоўным пахам, а пчолы знясуць у вуллі здаровы ліпнёвы мёд. Колькасць пасек напэўна ўзрасце, бо матэрыялу для пчол будзе ўсюды ўдоваль. А як дрэўкі зменяць наш краявід — можна ўявіць сабе!

В. Л.

ЧЫМ ПАХВАЛІЛІСЯ Ў ДУБІНАХ?

Песні і чыны

Адным з лепшых гурткоў Саюза сялянскай моладзі на Сакольшчыне з'яўляецца гурток у Сухінічах. Дзякуючы прадпрыймальнаму яго старшыні, Эдуарду Рудніцкаму, і супрацоўніцтву з мясцовым гуртком БГКТ, у Сухінічах існуе вельмі актыўны гурток мастацкай самадзейнасці. Гурток выступае не толькі ў мясцовай школе, перад аднавяскоўцамі, але часта таксама выязджае ў суседнія і далейшыя вёскі. Беларускі рэпертуар гуртка (як песенны, таксама і драматычнай секцыі) цешыцца вялікай папулярнасцю сярод насельніцтва.

Але не толькі мастацкая самадзейнасць хвалюе гуртакоўцаў. Тут адбываюцца частыя сходы, абмяркоўка вясковых спраў культуры, дыскусіі. Гурток ССМ прымае ўдзел у грамадскіх чынах. Апошнім часам гуртакоўцы паднялі 1-майскае абавязацельства абсадзіць дрэўцамі 1 км. дарогі паміж Сухінічамі і Бабікамі.

(мк)

ЯК У ГОРАДЗЕ

Што добра хадзіць па тратуары — гэта скажа кожны. Але як зрабіць, каб ён быў і ў вёсцы — аб гэтым спытайце ў жыхароў Москаўцаў — вёскі ў Бельскім павеце. Я толькі здраджу, што робіцца там тратуар дзякуючы г р а м а д с к а м у ч ы н у. Усе нефаховыя працы для паклажы тратуара былі зроблены з добрай волі — грамадскім чынам людзей з Москаўцаў. Рэшту памагла грамадская рада і на лета тратуарчык у вёсцы — аж міла паглядзець!

БАЛАНС ГОДА ВОПЫТАЎ

(Працяг са стар. 1)

конванні абавязковых паставак гаспадарамі ў гэтых паветах.

Калі гаварыць аб выкарыстанні фонда гурткамі ў 1960 г., дык наогул стан яго нездавальняючы. На агульны лік 1286 сельгасгурткоў належны ім фонд выкарыстала поўнасцю або часткова 350 гурткоў на агульную суму 31.441 тыс. зл. Першае месца ў выкарыстанні фонда развіцця сельскай гаспадаркі займае Бельскі павет, у якім з сумы ўплываў 15.508 тыс. зл. гурткі выкарысталі 3764 тыс. зл., г. зн. 24,7% пры сярэднім ваяводскім выкарыстанні ў 14,9%.

У асноўным фонд развіцця сельскай гаспадаркі гурткі выкарыстоўваюць на пакупку машын. Гэта правільная лінія і яна паслужыць далейшаму поступу нашай сельскай гаспадаркі. Колькасць машын у гуртках узрастае ў хуткім тэмпе. Калі на 31.XII.1959 г. гурткі Беласточчыны мелі толькі 31 трактар і 80 абмалотачных агрэгатаў, то ў канцы 1960 г. было ўжо 169 трактароў разам з камплетамі машын для апрацоўкі зямлі, 343 абмалотачных агрэгатаў. Там, дзе набываюць трактары і ўжываюць іх у палявых работах, памяншаецца лік коней. Напрыклад, пасля пакупкі другога трактара з камплектамі машын, гуртакоўцы ў Андрыянках (Бельскі павет) паменшылі колькасць коней у гэтай вёсцы на 10 штук, а ў Орлі на 20.

ГАСПАДАРЧАЯ АКТЫЎНАСЦЬ У ШЫРЭЙШЫМ МАШТАБЕ

Асноўным фактарам непасрэднага гаспадарча - грамадскага ўплыву сельскагаспадарчых гурткоў у вёсцы з'яўляецца іх стан машынна - прадукцыйнай базы і эфектыўнасць яе выкарыстоўвання. У 1960 годзе сельгасгурткоўцы Беласточчыны прапрацавалі сваімі машынамі прыблізна 84.686 эфектыўных гадзін. У сярэднім кожны трактар на працягу года прапрацаваў 534 гадзіны. Лік гэта невялікі, да лімітнага (1000) далёка. Але трэба ўзяць тут пад увагу тое, што амаль трэцяя частка агульнага ліку трактароў была закуплена ў сярэдзіне года і многа гадзін трэба было патраціць на дацірку іх хода.

Некаторыя гурткі выкарыстоўвалі трактары толькі для транспарту. З'ява гэта нядобрая. Трэба, каб у бягучым годзе машыны сельгасгурткоўцаў больш выкарыстоўваліся ў палявых работах, трэба намагацца пашыраць услугі для негурткоўцаў. Маю тут на думцы перш за ўсё, зразумела, трактары. Але гэта мае, у сваю чаргу, цесную сувязь з папаўненнем колькасці іншых гаспадарчых машын, якіх у параўнанні да колькасці трактароў у мінулым годзе было неда-

ЯК ЖЫЦЬ КУЛЬТУРНА

У мінулым годзе пачала развіваць сваю мастацкую самадзейнасць моладзь вёскі Дубічы Царкоўныя. Спачатку арганізаваўся гурток ЗМВ, пры якім пазней паўстаў мастацкі калектыў. Невялікая група людзей ахвотна прыступіла да працы. Узялася за падрыхтоўку дзвюх п'ес: «Мікітава красуня» і «Трэба мамы запытацца». І так, у школьнай зале амаль кожны вечар пры электрычнай лямпе адбываліся рэпетыцыі. У лютым мінулага года школа напоўнілася народам. Маладыя артысты выступалі з сваёй праграмай, якая складалася з дзвюх п'ес і некалькі беларускіх, рускіх і польскіх песень. Быў гэта памятны дзень для драматычнага гуртка, які з вялікім хваляваннем выступаў упершыню на сцэне. Пасля закончання мастацкай часткі, жыхары вёскі з вялікім задавальненнем пакідалі школу, жадаючы маладым самадзейнікам яшчэ лепшых поспехаў у далейшай працы.

Пазней, дзесьці ў красавіку, гэтая самая моладзь арганізавала гурток БГКТ. Мастацкі калектыў, дагэтуль існуючы пры гуртку ЗМВ, перайшоў у склад БГКТ. І вось, першыя поспехі з дзвюма п'есамі і пераход калектыва ў гурток БГКТ яшчэ больш згуртаваў юнакоў і дзяўчат. Моладзь пачала вывучаць новыя п'есы. У лютым гэтага года выступіла на сцэне з п'есай «Прымакі» і некалькімі песнямі і гумарыстычнымі нумарамі.

Моладзі шмат дапамагаюць настаўнікі дубіцкай школы, сярод якіх найбольш ахвярнымі з'яўляюцца Ольга Пучко і Георгій Койла. Самадзейнікі належна ацэньваюць уклад працы настаўнікаў і ўважліва слухаюць іх заўваг ці пры апрацоўцы новай сцэнкі, ці пры развучванні новай песні. Зараз гурток апрацаваў п'есу для пастаноўкі пад загалоўкам «Мікітаў лапаць» і каля 10-ці беларускіх і рускіх песень. Ужо многа разоў жыхары Дубіч Царкоўных і суседніх вёсак захапляліся ігрой Олі Саўчук, Марусі Семенюк, Лідзіі Блізнюк, Пятра Чыквіна і іншых. З асалодай слухалі звонкія песні ў выкананні харавой групы, якая налічвае каля дзесяці дзяўчат і хлопцаў. Такія дасягненні гуртка былі б немагчымымі без ахвярнай дапамогі ўспомненых ужо нашых настаўнікаў.

Мастацкі калектыў пры дубіцкім гуртку БГКТ рыхтуецца цяпер наведаць суседнія вёскі.

Здаецца, што ўся моладзь у Дубічах сапраўды культурна праводзіць час. Але гэта толькі часткова праўільна. Старэйшыя, напрыклад, хлопцы ніякіх калектываў і гурткоў не прызнаюць і цэлымі вечарамі і нядзелямі рэжуць у карты, найчасцей у сваю традыцыйную «тысячу». Замест картамі займацца, яны маглі б далучыцца да тых, аб якіх вышэй пісалася. І тады гурток БГКТ, пры якім існуе мастацкі калактыў у Дубічах, мог бы разгарнуць яшчэ больш шырэйшую працу, накіраваную на развіццё культуры ў вёсцы.

Мікалай Панфілюк
Дубічы - Царкоўныя.

На Дуброўшчыне ўсё больш кукурузы

Яшчэ некалькі год таму назад на Дуброўшчыне кукуруза была зусім нязнанай раслінай. Напрыклад, у 1958 годзе на тэрыторыі ўсяго Дуброўскага павета засеяна кукурузай толькі 7 гектараў угоддзяў. Ініцыятарамі пасеву кукурузы перш за ўсіх былі члены сельскагаспадарчых гурткоў. Менавіта, гэтыя першыя спробы сталіся пераломам у разуменні земляробаў адносна вырошчвання кукурузы. Усюды там, дзе яна была пасеяна, атрымана высокі ўраджай, які дапамог значна павялічыць кармавую базу. І так, з кожным годам плошча пад вырошчванне кукурузы на Дуброўшчыне ўсё павялічвалася. У 1960 годзе кукурузай засеяна 56 гектараў угоддзяў. Адначасова з павялічэннем пасеваў кукурузы сяляне Дуброўшчыны набіралі перакананняў і да сіласаў. У мінулым годзе на тэрыторыі павета было іх ужо 138. Ва ўсіх гэтых сіласах атрымана добраякасны корм жывёле.

Сёлета земляробы Дуброўскага павета намераны адпусціць пад пасеў кукурузы 161 гектараў угоддзяў. Несумненна, дзякуючы гэтаму ўзрасце кармавая база ды павялічацца надоі малака. А гэта ж на карысць сялян.

(вб)

Цвярозым для цікавасці, п'яным для перасцярогі — прысвячаем гэты рэпартаж

АЎТАРЫ

15 000 x 125

Ізба цвярозасці (Выверазілаўка) у нашым ваяводстве ёсць толькі адна — у Беластоку. Калі як калі, а цяпер не пашкодзіла б, а памагчы магла б яна і паклоннікам бутэлькі ў Бельску, Гайнаўцы, Саколцы і нават у кожнай большай вёсцы. Сумны гэта факт, што каб навучыць некаторых розуму, неабходная выверазілаўка, але што ж зробіш, калі пераканаўчыя словы не даходзяць да іх мозгу.

Беластоцкая Ізба была адкрыта ў канцы кастрычніка 1957 года. Трэба сказаць, што некаторыя беластачане і прыезджыя надта яе «палюбілі». Некаторыя пабывалі ў ёй ужо па некалькі разоў, а адзін нават 40 разоў. Аб папулярнасці Ізбы хіба найлепш пераканаюць цыфры.

Ізбу наведала ў паасобных гадах наступная колькасць асоб (зразумела прымусова — дабраахвотна сюды не прыходзяць): за 2 месяцы 1957 г. — 842 асобы; у 1958 г. — 5492; у 1959 г. — 4598; у 1960 г. — 3234; да 12 красавіка г. г. пабывала тут 932 асобы. 1000 асоб складаюць жанчыны.

Начлег у Ізбе каштуе як у раскошнай гасцініцы — 125 зл. — хоць люстраў на сценах тут няма. Затое абслуга Ізбы кожнаму свайму «госцю» абяцае чысціню і спакой.

Мы зрабілі вялікія вочы, калі даведаліся ад кіраўніка Ізбы, што найбольш асоб пападае сюды ў т. зв. безалкагольныя дні (калі ў дзяржаўных магазінах не прадаюць гарэлкі). Як гэта тлумачыць? А так, што гарэлкі не прадаюць у дні выплат і ў святы, а тады, іменна, найбольш ёсць ахвотнікаў заліцца. Выкарыстоўваючы гэта, гандляры з-пад цёмнай звязды паслужліва падсоўваюць літроўкі, на якіх збіваюць капіталы і гадуюць жываты. Наша міліцыя, зразумела, вядзе з нелегальным гандлем гарэлкі заўзятую і суровую барацьбу.

Якіх п'яніц міліцыя дастаўляе ў Ізбу? Тых, якія робяць авантуры ў публічных месцах, або ў хаце (як жонка павядоміць міліцыю), тых, якія па п'янаму прыступаюць да адказнай працы (п'яных шафёраў), тых, якія валяюцца ў равах і на вуліцах.

Ці Ізба мае нейкае грамадскае прызначэнне? Несумненна, так! Зрэшты змяншэнне колькасці пабываўшых у ёй у паасобныя гады сведчыць аб тым найлепш. Гэта, бадай, адзіная ўстанова, дзе дэфіцыт быў бы пажаданай з'явай (зараз Ізба не з'яўляецца дэфіцытовай).

В. Л. і С. К.
фота Г. Р.

Апошні дзень месяца. Выплата. Трэба абліць яе, а калі ўжо добра зашуміць у галаве, і... пабіцца. У выніку — пад руку з міліцыянерам прымусовая прагулка на пастарунак.

Аднак паяўляюцца яшчэ пробліскі свядомасці і сораму. Ох, як сорамна! А яшчэ гэтыя праклятыя аб'ектыў.

Урэшце выцверазіўся. Тут найперш трэба раздзецца. Непрытомныя рукі з цяжкасцю трапляюць на гузікі.

Лекар клапатліва і ўважліва абследуе п'яны арганізм. Здаровы.

А цяпер купанне. Хоць у нявыгаднай ванне, але таксама добра.

Калі цела ўжо чыстае (кішэні ачысціла гарэлка), клапатлівыя рукі кладуць п'яніцу ў чысты ложак. Спакойнага сну!

статкова. Напрыклад, на 1 трактар прыпадала 0,9 плугоў, 0,7 культыватараў і 0,5 бараны.

Аднак у пераважнай колькасці гурткоў трактары былі выкарыстаны па-гаспадарску. Напрыклад, гурткоўцы ў Міклавіцах (Сямяціцкі пав.) прапрацавалі сваім трактарам каля 1000 гадзін, а ў Парцаве (Бельскі павет) — 900 гадзін эфектыўнай працы. Гурткоўцы ў Крыпне Касцельным (Монецкі павет) сваім трактарам і абмалотачным агрэгатам на працягу года выпрацавалі на суму звыш 51 тыс. зл. Пасля аплаты коштаў амартызацыі і іншых абавязкаў гуртку засталося каля 24 тыс. зл. чыстага даходу. Вядома, што толькі ў залежнасці ад выкарыстоўвання машын знаходзяцца рэнтабельнасць і перспектывы развіцця гаспадаркі сельгасгурткоў. Цяжка, напрыклад, сказаць аб рэнтабельнасці трактара ў Голіках (Сакольскі павет), якім папрацавана... 187 гадзін, ці ў Капіцах (Беластоцкі павет) — 329 гадзін.

Штораз больш гурткоў вядзе супольную гаспадарку, загаспадароўваючы нявыкарыстаныя і занядбаныя ўгоддзі з дзяржаўнага фонда зямлі. У мінулым годзе было 100 такіх гурткоў. Гаспадарылі яны на плошчы 2547 га угоддзяў. Даход адводзілі на пакупку гаспадарчых машын. Гэтым шляхам узрастаў уласны фонд гурткоўцаў.

Увагі заслугоўвае факт, што 65 гурткоў займалася вырабам будаўнічых матэрыялаў, у прыватнасці, арганізацыя новых цагельняў у гуртках, дзе існуюць для гэтага спрыяльныя ўмовы, павінна заняць пачэснае месца ў гаспадарцы гурткоў у бягучым годзе. Поспех гэтага будзе залежыць значна ад арганізацыйнай працы Паваятовых саюзаў гурткоў, а яшчэ больш — ад саміх гурткоўцаў.

Неабходна звярнуць больш увагі на інвестыцыі ў будаўніцтве, як пабудова гаражаў, магазінаў, малочных і г. д. На гэтыя мерапрыемствы ў бягучым годзе адводзіцца з фонда развіцця сельгаспадаркі суму 10.159 тыс. зл. Справа тут за ўсебаковым развіцці гаспадаркі ў гуртках.

КАДРЫ — ЎЖО НЕ ПРАБЛЕМА

Маю тут на думцы самаабслугу ў гуртках. Паводле правізарычнага падліку, на кожны трактар у гуртках прыпадае па 1,6 трактарыстаў. Што найважнейшае — ужо сваіх, з гурткоў. 1960 г. прынёс значную папраўку ў рахункаводстве гурткоў. Спецыяльна арганізаваныя курсы рахункаводаў закончыла 70 асоб.

*

Лік новых сельгасгурткоў узрастае. Ад пачатку бягучага года да 10 сакавіка земляробы арганізавалі 59 новых гурткоў. Трэба апекавацца асабліва новымі гурткамі, але сельскагаспадарчая служба павінна і далей несці кваліфікаваную дапамогу таксама і «старым».

МІХАСЬ КУРАШ

АЛКАГОЛЬ І ЦЯЖАРНАСЦЬ

Шматвяковы вопыт чалавецтва ўжо даўно падказвае, што алкагалізм бацькоў або нават выпадковае ап'яненне ў момант зачацця можа цяжка адбіцца на патомстве.

У цяперашні час бясспрэчна ўстаноўлена, што алкагалізм бацькоў можа пацягнуць за сабой нараджэнне няпоўнацэнных дзяцей — нежыццяздольных, якія адстаюць у фізічным і разумовым развіцці або пакутуюць ад розных уроджаных ненармальнасцей. Апрача таго, часта ў жанчын у такіх сем'ях назіраецца заўчаснае самаадвольнае перапыненне цяжарнасці.

Узнікаюць пытанні, як дзейнічае алкаголь на ўнутрычэраўны плод і хто ў гэтым вінаваты — бацька, маці або яны абое?

Адзін час існавала думка, быццам цяга да алкаголю з'яўляецца спадчыннай. Зараз бясспрэчна даказана, што алкагалізм па спадчыне не перадаецца, гэтак жа як не перадаюцца па спадчыне захворванні бацькоў, выклікачыя п'янствам. Сутнасць справы зусім у іншым.

Вядома, што алкаголь аказвае таксічнае (атручваючае) дзеянне на ўсе органы і тканкі. Зразумела, не ўсе клеткі церпяць аднолькава: адны больш адчувальныя да гэтага яду, другія менш. Згубны ўплыў спіртных напіткаў на клеткі галаўнога мозгу відавочны для ўсякага — ён вельмі хутка адбіваецца на паводзінах чалавека, яго мове, рухах, учынках.

Яшчэ больш адчувальныя мужчынскія і жаночыя палавыя клеткі. Але тут атручваючая сіла алкаголю не праяўляецца сазне — да пары да часу яна застаецца скрытай, непрыкметнай.

Праходзіць шмат месяцаў. З атручанага зародка развіваецца няпоўнацэнны плод. Якое гэта няшчасце — нараджэнне хворага дзіцяці! За што? Чаму? — думаюць усхваляваныя бацькі. І, вядома, нават не здагадваюцца аб магчымай сувязі паміж гэтай бядой, што зусім нечакана звалілася на іх, і нейкім даўнім вечарам за бутэлькай віна.

Калі зачацце адбываецца ў час алкагольнага ап'янення, над жыццём і здароўем будучага дзіцяці навісае пагроза. Памятайце пра гэта, маладыя бацькі!

Жанчына павінна быць вельмі асцярожнай і ў далейшым. Шматлікімі назіраннямі даказана, што для аплодненай яйцаклеткі і для плода, які развіваецца ўнутрычэраўна, алкаголь—адзін з мацнейшых ядаў. Спіртныя напіткі вельмі хутка ўсмоктваюцца ў кроў, разносяцца з яе токам па арганізму. Калі цяжарная жанчына вып'е кілішак спіртнога, то ўжо праз дзесяць — пятнаццаць мінут алкаголь з'явіцца ў сасудах плода.

Атручваючае дзеянне алкаголю на плод тым мацнейшае, чым больш выпіла маці і чым меншы тэрмін цяжарнасці. Устаноўлена, што ўнутрычэраўны плод асабліва адчувальны да неспрыяльных знешніх уздзеянняў у першыя тры месяцы цяжарнасці, калі адбываецца працэс фарміравання яго органаў. Іменна пры парушэнні нармальнага ходу гэтага працэсу могуць нарадзіцца дзеці з недахопамі развіцця.

Натуральна, што такая небяспека больш за ўсё пагражае жанчынам, якія п'юць сістэматычна. Але нават параўнальна малыя дозы алкаголю могуць аказацца неабыякавымі для будучага дзіцяці.

Алкаголь дзейнічае на плод не толькі непасрэдна. Пад уплывам спіртных напіткаў парушаецца нармальная жыццядзейнасць печані, нырак, адбываюцца неспрыяльныя змены ў абмене рэчываў. У арганізме накапліваюцца ядавітыя рэчывы, якія ў сваю чаргу паражаюць плод.

Несумненна, што ў першую чаргу алкаголь неабходна выключыць з ужытку цяжарнай жанчыны. Будучай маці нельга ўжываць не толькі моцных спіртных напіткаў — гарэлкі, віна, але нават піва. Гэтая забарона ў роўнай меры адносіцца да кормячых жанчын, бо алкаголь пранікае ў малако.

У медыцынскай літаратуры апісана нямала прыкладаў, калі дзеці выкармленыя п'ючымі маткамі або карміліцамі выраслі няпоўнацэннымі. Урачам, на жаль вядомы, і выпадкі вострага атручвання грудных дзяцей малаком маці, якая выпіла віна. Чым меншае дзіця і чым больш спіртных напіткаў выпіла маці, тым цяжэй такое атручанне. Часам нягледзячы на самыя энергічныя меры ўрачоў, дзіця не ўдаецца выратаваць.

Правільна і тое, што шкодны ўплыў алкаголю не заўсёды адбіваецца на плодзе. Але хіба можна разлічваць на шчаслівую выпадковасць? Хіба можна рызыкаваць, калі справа ідзе аб самым важным? Вялікую і цяжкую маральную адказнасць павінны несці бацькі дзіцяці, якое нарадзілася няпоўнацэнным па іх віне.

МЕРАПРЫЕМСТВЫ ПА ВЫНІШЧЭННЮ СКУРНАГА АВАДНЯ!

Пацярпеўшыя ад аваднёў (вугроў) каровы зніжаюць надоі малака на 10—25 працэнтаў, худнеюць, а маладняк штомесяц траціць 5—6 кілаграмаў вагі. Скура пашкоджана аваднём, абясцэньваецца на 60 і больш працэнтаў.

Усю жывёлу, заражаную аваднём, неабходна адразу ж апрацаваць трохпрацэнтным цёплым водным растворам хларафосу або цёплым чатырох пяціпрацэнтным растворам «ДДТ» на кандыцыйным саляравым масле.

У залежнасці ад ступені пашкоджання, жывёла павінна апрацоўвацца тры разы, але не менш двух разоў за сезон (3 красавіка да чэрвеня ўключна), праз кожныя 30 дзён.

Скурны авадзень буйнай рагатай жывёлы.

Апрацоўка жывёлы.

Прымацаванне яйка да валаска. Выхад лічынкі з яйка.

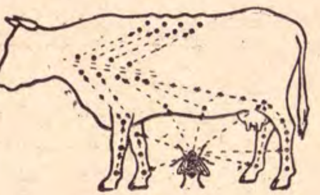

Схема руху лічынкі ўнутры арганізма.

Лічынка.

ЦЕПЛАХОДЫ З... ПЛАСТМАСЫ

Работнікі Ленінградскага цэнтральнага тэхніка - канструктарскага бюро рачнога флоту РСФСР ужо выканалі праект рачнога судна з пластмасы і перадалі яго Бабруйскаму суднарамонтнаму заводу для будаўніцтва.

Галоўная ж перавага пластмасы заключаецца ў тым, што яна воданепранікальная, не патрабуе афарбоўкі, дазваляе шырока ўжыць механізацыю работ у суднабудаванні.

Першая партыя доследных суднаў з пластмасы будзе выпушчана к канцу гэтага лета.

Ужо больш года хаджу да дзяўчыны. Думаю з ёю ажаніцца. Але вось бяда. Неаднаразова даводзіцца мне бачыць яе хворай. Яе нудзіць і хапае на рвоты. Яна ўцвярджае, што ёй баліць сляпая кішка. Але гэта мяне не пераконвае. Я думаю, што калі б сляпая кішка, дык лекар накіраваў бы на аперацыю.

Якім спосабам даведацца, якая ў яе хвароба?

Калі небяспечная, дык страшна з ёю ажаніцца і магчыма прыйшлося б мучыцца з ёю ўсё жыццё.

Што мне рабіць? Можа трэба яе пакінуць зусім і ажаніцца з іншай дзяўчынай. А можа ні на што не зважаць? Прызнаюся, што я закахаўся і шкада мне яе.

Закаханы

Ты шчыра кахаеш дзяўчыну. Аб гэтым сам пішаш. Дык нельга яе пакінуць, бо толькі глыбокая, сапраўдная любоў гарантуе шчаслівае сямейнае жыццё.

Табе неабходна ёю заапекавацца, пайсці з ёю да лекара і прычыніцца да таго, каб яна пачала лячыцца. Зараз медыцына на такім высокім узроўні, што амаль вылячае ўсе хваробы. А калі тваёй нарачонай баліць сляпая кішка, дык гэта зусім нескладаная хвароба і з ёю вельмі лёгка ўпраўляюцца лекары. Калі будзе яна лячыцца, дык і будзе здаровая. І таму не трэба з ёю парываць.

СЭРПАЙКА

НАВІНЫ ТЭХНІКІ

Як паведамляе друк, найвышэйшую хуткасць самалёта ў свеце дасягае амерыканскі рэактыўны самалёт X—15. Транспартуецца пачаткова ён самалётам - маткай на вышыню больш 10 кіламетраў і ў паветры наступае старт, які мог бы даць наступныя вынікі:

Н'ю - Йорк — Варшава: палёту 2 гадзіны.

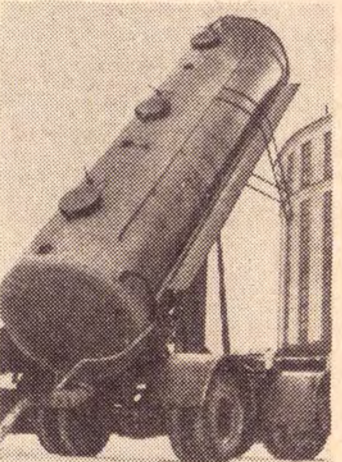
Палёт на месяц працягваўся б толькі 5 дзён і 8 гадзін.

Самалёт гэты пакуль што эксперыментальны

На Маскоўскім аўтаматычным хлебазаводзе № 5 закончана механізацыя ўсіх нагрузачна - разгрузачных работ. Гэта дало вялікую эканомію сродкаў прыспяшэння аперацыі і адпала неабходнасць перацягаць за год блізка 600 тысяч мяшкоў. Зараз муку дастаўляюць спецыяльныя аўтасамазвалы вялікай ёмкасці.

Да кузава - цыстэрны далучаны гібкі шланг і праз некалькі хвілін сем тысяч кілаграмаў мукі перамешваецца ў бункры склада.

УСЯКАЯ УСЯЧЫНА

«Воцатная» рэчка знаходзіцца ў Калумбіі. Высокая кіслотнасць вады залежыць ад таго, што частка ракі Каўка праплывае непадалёку вулкана. Яна мае 1,1 працэнтаў сернай кіслаты і 0,9 працэнта сольнай кіслаты. Таму ў гэтай рэчцы не можа жыць ніякая рыба.

*

Усе рэкорды шчаслівага сямейнага жыцця пабілі Янашам Ровенам і яго жонкай Сарай. Яны нарадзіліся ў маленькай вёсцы Страдава ў Венгрыі і абое памерлі таксама там амаль у адзін і той жа дзень — у 1825 годзе. пражыўшы з сабой 147 год. Янаш памёр, маючы 172 гады, а Сара 164 гады.

*

Ці ведаеце вы, што існуюць асобныя гатункі раслін, якія паказваюць на наяўнасць паблізу ад іх прарастання таго, або іншага карыснага выкапня? Так, сасюрэя — дробная кветка — указвае на магчымасць залежаў жалеза, палынха — марганца. Удзельнікі геалагаразведачнай партыі, якая працуе ва Ўсходнім Казахстане, даведаўшыся, што ў ваколіцах многа фіялак, пачалі пошукі іх звычайнага спадарожніка — цынка і хутка выявілі яго.

Усё гэта не выпадковыя супадзенні — яны вядомы навуцы. Геабатанічны метад пошукаў карысных выкапняў выкарыстоўваецца ў камплексе з іншымі метадамі разведкі нетраў.

*

На з'ездзе Міжнароднай арганізацыі апекі над невідомымі, які адбыўся ў Рыме, прадстаўлены наступныя даныя: у цэлым свеце ёсць 9 мільёнаў невідомых, г. зн. 358 чалавек на 100 тысяч жыхароў; у Францыі — 107 на 100 тысяч жыхароў, у Англіі — 179, а ў Індыі аж 500 невідомых на 100 тысяч жыхароў.

ЧЫТАЧЫ ПЫТАЮЦЬ — РЭДАКЦЫЯ АДКАЗВАЕ

АБ ШКОЛАХ МЕДЫЦЫНСКІХ СЯСЦЁР

На пытанні чытачоў аб школах медыцынскіх сясцёр, адказваем:

У школы медсясцёр можна паступіць пасля 7-мі, 9-ці і 11-ці класаў.

Школа пелегнярства пасля 7 класаў існуе ў Элку — гэта школа памочніц медсясцёр. Вучыцца ў ёй трэба 2 гады.

Ліцэяў пелегнярскіх ёсць 2 — у Ломжы і ў Беластоку. Прымаюцца дзяўчаты пасля 9 класаў і вучоба працягваецца 4 гады. Гэтыя ліцэі даюць падвойную карысць: вучаніца здабывае адукацыю **агульную і фаховую.**

Дзяржаўная школа пелегнярства ў Беластоку — прымаюцца кандыдаткі пасля 11 класаў. Вучоба працягваецца 2 гады.

Ва ўсе гэтыя школы кандыдаткі прымаюцца без экзаменаў. У асноўным усе атрымліваюць месца ў інтэрнаце. Да 80% моладзі атрымлівае стыпендыю да 420 зл. Пры тым, аб атрыманні стыпендыі вырашае добрая вучоба і замілаванне да прафесіі медсястры. Вучаніцы з па-за горада жывуць у інтэрнаце нягледзячы на гаспадарку бацькоў.

Яшчэ некалькі слоў аб **Дзяржаўнай школе акушэрак,** якая знаходзіцца ў Беластоку. Прымаецца да яе пасля 11 класаў. Вучоба працягваецца 2 гады. Таксама ёсць інтэрнат са сталоўкай і стыпендыі.

Хочучы паступіць у гэтыя школы, трэба зламыць наступныя дакументы:

1). паданне і біяграфію

2). пасведчанне сталасці, або пасведчанне аб закончаных 9 класах

3). лекарскае пасведчанне

4). пасведчанне аб даходавасці бацькоў

5). 2 фатаграфіі.

Дакументы можна складаць асабіста, або перасылаць поштай. Падаем адрасы школ:

Państwowa Szkoła Pielęgniarstwa w Białymstoku, ul. Warszawska 29.

Liceum Pielęgniarskie w Białymstoku, ul. Warszawska 29.

Państwowa Szkoła Położnych w Białymstoku, ul. Czackiego 5.

ПРЫГОЖЫ І ТАННЫ ДОМ З ПЯСКУ, ВАПНЫ І ДРОЎ

У Бельску, пры вуліцы Каперніка № 17, пабудаваны грамадзянінам Шчурэўскім прыгожы дом з дроў, пяску, вапны і жвіру. Дом гэты ўжо атынкаваны, пабелены вапнай і сваім выглядам нічым не розніцца ад дарагіх дамоў з цэглы. Падобныя дамы пабудаваны ў вёсцы Плёскі (Бельскі павет), толькі там замест дроў застасаваны сухі ядловец, які часта ў нашых лясах не толькі не дае ніякай карысці, а наадварот, перашкаджае свабоднаму добраму ўзросту сасны, елі, ці іншых карысных дрэў.

З размовы з жыхарамі гэтых дамоў можна даведацца, што яны цёплыя, сухія, агнеадпорныя і што самае галоўнае — танныя.

Спосаб будовы можа быць падвойны: або закладваецца дошкамі з абодвух старон сцен (патрэба 8 штук дошак і 8 штук слупкаў), паміж якімі ўкладваюцца наўкос дровы і заліваюцца растворам вапны, пяску, жвіру і невялікай колькасцю цэменту. Другі спосаб: укладваюцца таксама наўкос дровы пад шнур і заліваюцца некалькі гусцейшай масай, так што канцы дроў выглядваюць, а пасля закрываюцца падчас тынкавання. Калі ўжываем ядловец, то толькі паміж дошкамі. Таўшчыня сцяны 40 см, а даўжыня дроў 50 см. Яшчэ добра не ўстаноўлена, якія дровы лепшыя, смалістыя, як сасна, ель, ядловец, ці ліслівыя, як вярба, тапаля, ліпа, дуб, граб ці бяроза. На мой погляд, добра было б дровы змачыць карбаліцеумам. Фундаменты павінны быць моцныя і для ізаляцыі павінна быць застасаваная смалаўцовая папа.

Нестар Пяравой

КРАМІК ЯКІХ МАЛА

У перадсвяточны дзень цесна ў краме ў вёсцы Сідарка (Сакольскі павет). Пакупнікі малыя і старыя, мужчыны і жанчыны. Кожны з іх хоча штосьці набыць. Ды не толькі купіць, але і прадаць. Дарэчы, у Сідарцы гаспадыні гадуюць шмат курэй. Адсюль крамнік адвозіць у ГС у Сідру ў сярэднім каля 6000 яек у тыдзень.

Цесната ў краме не перашкаджае Уладыславу Чыкеру у выкананні сваіх абавязкаў. Са спакоем і выключнай ветлівасцю ён залатвяе сваіх здаволеных кліентаў. У. Чыкер ужо 13-ты год працуе крамнікам у роднай вёсцы. У яго краме поўна рознай розніцы, неабходнай у вёсцы — ад гузіка і іголкі да сушніка і віна. Усё на сваім месцы, міма цеснаты ў памяшчэнні. Я спытаў аднаго кліента:

— Ці ваш крамнік таму добры, што прадае ўжо трынаццаць год?

— Не, таму прадае 13-ць год, што добры, — вельмі трапна адказаў мне кліент.

(мк)

Плёскі будуюцца

У Плёсках (Бельскі павет) усё часцей паяўляюцца сярод старых, пакрытых саломай хат, новыя мураваныя і драўляныя будынкі. Некаторыя з іх пакрыты чарапіцай, або нават бляхай. Аднак дагэтуль, у асноўным, ставяцца драўляныя будынкі. У нашай вёсцы не сустрэнем новапабудаваных хат, пакрытых саломай. Зараз нават старыя хаты крыюцца чарапіцай, якой у нас маем удоваль. У Плёсках ёсць тры дахаўчаркі — уласнасць тутэйшых сялян — П. Туроўскага, Л. Гаўрылюка і Т. Смалеўскага. Аднак не толькі жыллёвыя будынкі крыюцца чарапіцай. Паасобныя гаспадары выкарыстоўваюць яе і для гаспадарчых пабудоў.

Нашыя гмінныя ўлады робяць зараз намаганні ў напрамку ліквідацыі саламяных стрэх, якія часта з'яўляюцца прычынай грозных пажараў. Трэба адзначыць, што гэтую справу добра разумеюць жыхары Плёсак і робяць усё, каб было як мага менш саламяных стрэх і каб адначасова вонкавы выгляд мясцовасці скарыстаў на гэтым.

Пётр Іванюк
Плёскі

З ДУМКАЙ АБ ШКОЛЕ

Жыхары Коматаўцаў (Беластоцкі павет) задбалі пра агароджу навокал школьнай плошчы. Старая арагодка спарахнела і абвалілася, а па плошчы гуляла жывёла. Па ініцыятыве загадчыка нашай школы, Івана Федзюкевіча, і дзякуючы дапамозе Павятовага аддзела асветы плошча атрымала драцяную сетку.

Аляксандр Гелзіч
Коматаўцы

КАРЫСНАЯ ІНІЦЫЯТЫВА

Нядаўна ў Дубічах Царкоўных (Гайнаўскі павет) распачалася канчатковая закладка бруку. Яшчэ ў 1955 годзе ў вёсцы быў зроблены брук, але па нейкай прычыне ў адным яе канцы пакінута каля 100 метраў вольнай плошчы, дзе ў дажджлівы час цяжка праехаць і праехаць. Але вось па ініцыятыве мясцовых улад гэтая непрыемная з'ява ліквідуецца. Грамадскім чынам прывезена тут пясок і камяні. Неўзабаве ў Дубічах Царкоўных працы па закладцы бруку будуць закончаны.

Мікалай Панфілюк
Дубічы Царкоўныя

Як то ў Грыгораўскай грамадзе

Быў цудоўны сонечны і цёплы веснавы дзень. Паабапал дарогі, што вядзе ад шашы да вёскі Пашкоўшчына, маладыя хлопцы ўбівалі калкі пры новапасаджаных дрэўках. І хоць гэтыя дрэўкі яшчэ малыя і без зялёных лісткоў, а ўжо дарога з імі прыгажэйшая.

Назаўтра я даведалася, што гэтае саджэнне адбывалася ў рамках грамадскага чыну. Людзі з вёсак, што належаць да Грамадскай рады нарадовай у Грыгораўцах, ужо ў гэтую вясну пасадзілі чынам 800 штук дрэў. А каб прадухіліць бяздумнае нішчэнне людзьмі маладых дрэвак, — расказваюць у грамадскай радзе, — мы ў сябе пастанавілі так: кожны адказвае за дрэўкі, пасаджаныя насупраць яго поля.

Добры такі спосаб апекі над дрэўкамі. Гаспадары Грыгораўскай грамады напэўна прымуць яго са задаволеннем і... не падвядуць.

вл.

НАПРАМАК — ПАРТЫЯ

Восенню мінулага года арганізацыя ЗМВ на Сакольшчыне разгарнула шырокую асветна - палітычную дзейнасць. На выніку не трэба было доўга чакаць. Маладыя члены ЗМВ штораз глыбей пераконваюцца аб правільнасці пачынанняў партыі і ўступаюць у рады кандыдатаў ПАРП. У самым толькі месяцы лютым і сакавіку Павятовае праўленне ЗМВ у Сакольцы пераказала ў партыю 12 членаў ЗМВ.

(п)

САМАХОД У РАЦЭ

Жыхары горада Шчэціна, Эльжбета Бэднарэк, Яўген Гжыбоўскі і Мар'ян Мілер ехалі таксоўкай па шасейнай дарозе Варшава—Беласток. За рулём самахода сядзела ўласнічка таксоўкі, Э. Бэднарэк. У пяці кіламетрах перад вёскай Жулткі (Беластоцкі павет), пераязджаючы раку Нарву, самаход нечакана звярнуў пад адхон шашы і ўпаў у воду. На шчасце, пасажырам удалося выбрацца без пашкоджанняў з затануўшага самаходу. Самаход пасля выцягнулі з ракі пры дапамозе крану.

ПЛЫВЕ САМАГОН

На жаль, усё яшчэ жывая ў нас традыцыя, паводле якой «няма свята без гарэлкі». Тады і паплыў самагон шырокаю ракою перад вялікоднымі святамі, а ўслед за самагонам паплылі штрафныя мандаты і арышты. Толькі за пяць дзён выкрыла і ліквідавала міліцыя дзесяць установак для прадукцыі самагону. Найбольш выкрытых самагоншчыкаў — гэта жыхары Сямяціцкага і Сакольскага паветаў.

П. БЯДА

Перадачу на беларускай мове Беластоцкага радыёвяшчання (сярэднія хвалі 219,6 м) слухайце ў панядзелак у 13 гадзін.

24 красавіка слухайце рэпартаж з дзейнасці новых гурткоў БГКТ у Сямяціцкім павеце. У праграме перадачы музыка і песні.

СКАРГІ І ПРАПАНОВЫ

Несумленнасць не адно мае імя

Журналісту часта даводзіцца мець дачыненне са справамі дражлівымі, за напісанне якіх некаторыя могуць крыўдаваць на яго, хоць ён зусім не хацеў нікога абразіць.

Вось, мне апошнім часам давялося пачуць скаргу — скаргу солтыса і Грамадскай рады ў Грыгораўцах на вёску Пашкоўшчына — што вёска цяжкая, што многія ў ёй не адчуваюць таго, каб аддаць дзяржаве абавязковыя налогі.

— Чаму?

— Там палавіна вёскі — удовы. — адказваюць.

— То мо' ім палёгкі належацца? — не адступаю.

— Даем палёгкі, — гаворыць старшыня ГРН, Сцяпан Грыгарук, — але колькі можна палёгкаў даваць і ці належацца палёгкі людзям, якія свядома не выконваюць абавязкаў перад дзяржавай?

Я запісала сабе некаторыя прозвішчы такіх людзей. Прасілі мяне падаць іх у газету. Але пастанавіла не рабіць цяпер гэтага і толькі для прыкладу падаць умовы некаторых. Чытач сам скажа, ці такія людзі заслугоўваюць на спачуванне або палёгку.

Удава. Мае 17 га. З ёю жыве дачка. Сын ажаніўся. Маці дала яму толькі 3 га. Рэшту пакінула... сабе. І многа залягае ў пастаўках.

*

Мае 10 га. На зямлі працуе з сынам і нявесткай. Не выплачвае.

*

Мае 13 га. Працуюць з ёю на зямлі двух сыноў і дзве дачкі. Залягае.

*

Сама жыве ў горадзе. Зямлю апрацоўвае брат, а падаткаў не плаціць ні адно ні другое.

На пытанне, чаму не плацяць такія падаткаў, прадстаўнікі грамадскай рады не знаходзяць іншага вытлумачэння як «бо не хочуць».

А так жа быць не можа, каб адны, і такіх пераважная большасць, былі сумленнымі перад дзяржавай, а другія стараліся не даць, ці не дадаць. Не можаш сам абрабіць 17 га, ці цяжка самому — прадай, або аддай у дзяржаўны фонд зямлі. Знойдзецца такі, хто будзе рабіць і перад дзяржавай не будзе аставацца ў даўгу.

Нядаўна я пабывала ў Дубічах, дзе **ніводзен гаспадар з цэлай грамадскай рады ані трохі не залягае ў абавязковых пастаўках.** Гэта прыемна і радасна, але чаму такая розніца бывае паміж грамадскімі радамі? І тут я хацела б выказаць некаторыя ўласныя меркаванні. **Радныя грамадскай рады і солтысы павінны быць кавалямі свядомасці сваіх людзей. Ад іх, ад іх пастаўы і працы з людзьмі многа залежыць, ці ўся грамадская рада будзе сумленна падыходзіць да сваіх абавязкаў перад дзяржавай.**

вл.

Ніва

Adres redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. **Telefony:** red. naczelny 25-89, centrala 37-41 do 49.

Warunki prenumeraty: miesięcznie — 2.40 zł. kwartalnie — 7.20 zł. półrocznie — 14.40 zł rocznie — 28.80 zł. Prenumeratę przyjmują wszystkie placówki pocztowe i listonosze. Wpłaty na prenumeratę indywidualną należy dokonywać na konto PUPiK „Ruch” Nr 102-7-161 NBP Białystok I Oddział Miejski. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma.

Zamówienia ze zleceniem wysyłki za granicę przyjmuje — Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” Warszawa, ul. Wilcza 46. Nr konta PKO 1-6-100024.

Zamówienia z krajów europejskich jak i zamorskich należy kierować pod adresem CHZ „Ars Polona” Warszawa, Krakowskie Przedmieście 7. Obowiązuje przedpłata na konto NBP Warszawa 2-6-51. Prenumerata roczna wraz z przesyłką zwykłą wynosi 4.70 $ w Europie; 5 $ — w USA.

Nakł. 5000. Błtk. B-3

ІНЦЫДЭНТ

Сягоння ўручылі мне пратэстацыйную ноту.

— Падаю да вашага ведама, — піша сусед, што вашая індывідуальная курыца парушыла абшар майго агарода і разграбла градкі. Папярэджваю, што пры ўмовах паўтарэння падобнага выпадку, курыца-дыверсантка пападзе ў каструлю і будзе калектыўна з'едзена маёй працоўнай сям'ёй. Застаюся з пашанай — Кастусь.

Склікаўшы нечарговую сямейную нараду, я ўзяў аловак і зараз жа адпісаў суседу:

— Паведамляю з пашанай, што мая курыца па сваёй несвядомасці шпацыравала ў вашым агародзе і ніякіх інструкцый у гэтай справе ад мяне не атрымала. На жаль, мне вядома, што ваша свіння падкопвала асновы майго плоту і два разы прайшлася каля майго хлява, бессаромна намаўляючы ў вядомых мэтах майго не зусім узрослага парсюка. Я не меў намеру кранаць усяго гэтага, аднак калі вы прычапіліся да дурной курыцы, то ведайце, што свіння курыцы не раўня.

Пад вечар прыйшоў адказ:

— Калі з прычыны маёй свінні вы падкладваеце мне такое свінства, то я катэгарычна заяўляю, што свіння жыве ў мяне законна на грамадзянскіх правах. Яна запісана па свайму месцу жыхарства і закантрактавана ў ГС. Вашая курыца — валакіта, па колькі мне вядома, жыве зусім без запісу, зусім невядомым з'яўляецца яе паходжанне і пагэтаму яна не мае ніякіх грамадзянскіх правоў. Беручы пад увагу яе паступкі, я маю поўнае права меркаваць, што курыца з'яўляецца класавым ворагам і ў рамках гаспадарчага сабатажа свядома разграбае мой агарод.

Раніцай выходжу я на панадворак. Бачу, карова мая выйшла з хлява ды чухае сабе бок аб вугал суседавага хлява. Тут выбягае суседка ды бух каменем у карову.

— Не дазволю, — крычыць, — карыстацца твае́й аблезлай карове вуглом майго хлява.

— Дазвольце грамадзянка, — пачаў я. — Але дзе ж там, суседка не дае дайсці да слова.

— Я, — кажа, — жанчына сумленная і нічога табе не пазволю. Забяры карову, а то віламі ў бок пачастую.

— Суседзі мілыя, ці вы блёкату аб'еліся? — кажу. — Прычапіліся да курыцы, а цяпер да...

— Хочаш, дык пакажу табе, дзе я маю тваю курыцу. Патрэбна мне яна, як барадаўка на носе. Сам прычапіўся да нашай свінні, а цяпер да мяне прычапляешся. Думаеш, як Кастусь у полі дык...

— І ты не паразумнеў. Вось вернецца мой, дык навучыць цябе розуму.

— Кабетка мілая...

— Вось ужо і мілая. Ах бессаромны ты. Плюй яму ў вочы, а ён кажа, што дождж падае.

Я заткнуў вушы і ўбег да хаты, захлопваючы за сабой дзверы.

— Часта ў нас, — падумаў я, — праз глупствы вынікаюць вялікія сваркі і абмінуць іх мы не заўсёды ўмеем.

Дзядзька Лявон

Першы гатунак!

ВАРАЖБА З РУКІ.

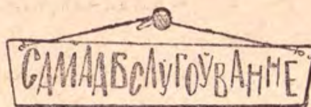
— І служыць табе ў арміі Чомбе!

АДКАЗАЎ

— Калі нарадзіўся, — пытае настаўнік будучага першакласніка.

— У сенакос, — адказаў хлопчык.

Міхась Давідзюк
Відава

ЧАМУ ПРЫШЛІ

У прыёмнай зубнога лекара гурба хлапчукоў. Выходзіць лекар і пытае:

— Хто, хоча вырваць зуб?

— Я! — адказвае адзін з хлапчукоў.

— А сябры?

— Прышлі паслухаць як я буду крычаць.

Андрэй Сідарук
Сакі

ПРАДБАЧЛІВЫ

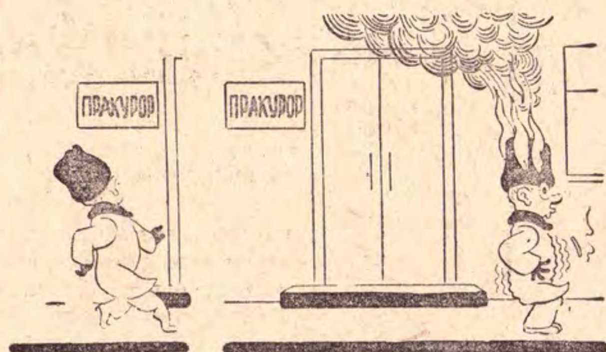
Аднойчы ажаніўся хлопец. Прайшоў месяц і жонка нарадзіла дзіцё. Усхваляваны муж гайшоў да столяра і заказаў 12 калысак.

— Навошта яны табе? — спытаў здзіўлены столяр.

— Не буду ж я да цябе прыходзіць штомесяц, — адказаў чалавек.

Коля Янюк
Барысаўка

МАЛЮНКІ ДА ЗНАНАЙ ПРЫМАЎКІ.

Як Станіслаў казу прадаў

У нашай вёсцы Станіслаў
Гаспадаром быў небагатым.
Таму казу толькі трымаў,
Якую пасвіў каля хаты,

Як з'ела з плоту ўсю лазу,
Страхі палову на будынку,
Тады ён вырашыў казу
Прадаць у горадзе на рынку.

З казою неўзабаве ён
На рынку скромна прымасціўся
І раптам, бачыць, тут Лявон
З суседняй вёскі паявіўся.

Лявон вядомы ўсім таргаш,
З ім лепш ужо не задавацца.
Заўсёды ездзіў на кірмаш
Купіць, прадаць, патаргавацца.

Як на бяду прыліп аднак
Да Станіслава казы галоднай
І грошы сціснуўшы ў кулак,
Цаны ён дабіваўся згоднай.

Калі ён працягнуў руку
З стозалатоваю паперкай,
Казліна — хапс і на муку
Змалола грошы як цукерку.

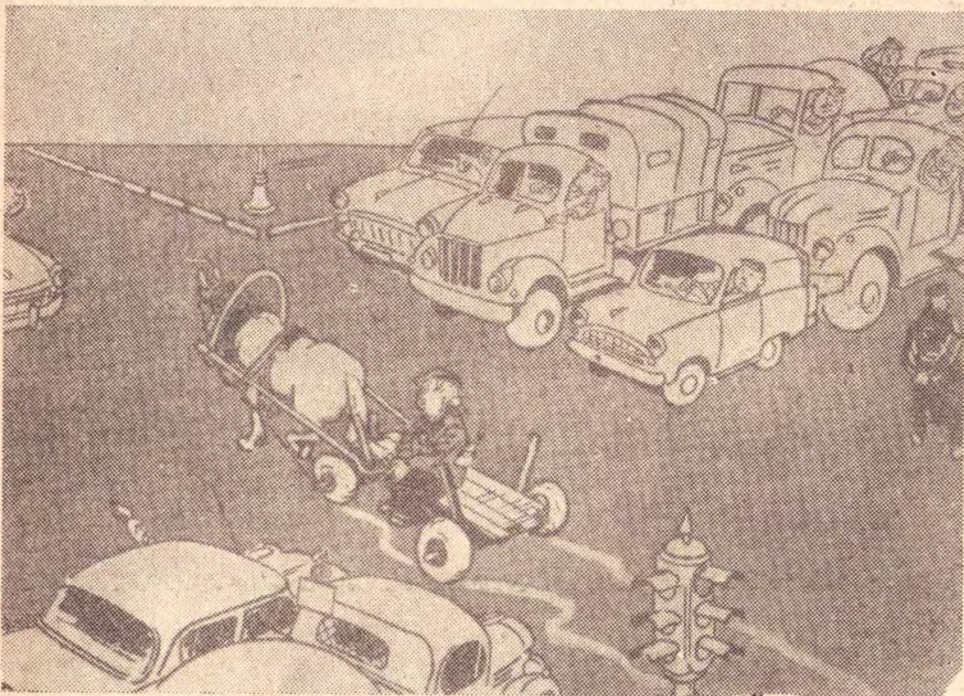
І тут няшчасця ўжо чакай,
Развязкі не відаць харошай,
Лявон крычыць: — Казу давай!
Стасюк: — Не атрымаў я грошай!

Як доўга б гэты бой трываў,
Мо' ваявалі б аж да гробу,
Каб нехта ім не падказаў
Прадаць казу трэцяй асобе.

Вось выхад! — закрычаў Стасюк.
Лявон параіў: — Бішча годзе!
Казу спусцілі хутка з рук.
А грошы прапілі ў гасподзе.

Там здолелі пасябраваць,
Дамоў ім весела ішлося.
І цешыліся, што прадаць
Казу так добра удалося.

АНДРЭЙ САМАСЕЙ

Як адна конская сіла сотні конскіх сіл спыніла.

ПАДЗЕЛ

— Ну і што, развёўся з жонкай.

— Развёўся.

— А як падзяліліся?

— Дзеці ўзяў я, хату жонка, а гаспадарку адвакат.

Юрка Скепка
Альхоўка

ВЕРНЫ САБАКА

Адзін селянін прадаваў сабаку. Падыходзіць да яго пакупнік і пытае.

— Ці ён верны?

— Верны, — адказаў селянін. Я яго ўжо тры разы прадаваў і ён тры разы да мяне вярнуўся.

Мікалай Грынявіцкі
Асоўка

